

C. B. Nyholm: Dersom der ved dette Adressforslag paa nogen Maade kunde være tilfaldet at øve nogen Tvang paa den kongelige Frihed eller at ophidsse til Broderkrig eller Borgerkrig, vilde jeg selvfølgelig — og vistnok Mange med mig — paa ingen Maade være med til denne Adresse. Dersom det tilfaldtes, eller dersom det paa nogen Maade var Meningen at udtale nogen Dom over de stridende Partier indbyrdes, dersom det gjaldt om her at ville fordele Uansvar, fordele Skylden for vort Fædrelands uhyggelige nærværende politiske Tilstande mellem de forskjellige Partier indbyrdes, da vilde jeg ogsaa for mit Bedkommende tage meget i Betænkning at slutte mig til Adressen. Thi — det slyr jeg ikke at udtale — det forekommer mig, at Adressen ikke med fuldkommen Retfærdighed har delt Sol og Vind lige mellem Ministeriet og Folkethinget. Men, mine Herrer, paa Alt dette ligger der ikke nogen Bægt. Dette Hensyn træder jo her ganske i Baggrunden. Thi hvad er Hovedopgaven? Hvad er Formaalet med denne Adresse? Efter min Opfattelse, og saaledes som jeg ser paa Sagen, har Adressen nærmest, eller rettere maast alene, den Opgave nu, da den Tid nærmer sig, da der skal træffes en endelig Afgjørelse om Overgangsmaaden og Overgangsformen til et nyt Finantsaar, efter at Landstinget har nægtet den midlertidige Finantskøvs Fremme, og efter at der nu desio være er faare liden eller ingen Udsigt til en Forstaelse mellem Landsting og Folkething — i den 10de eller 11te Time overfor Landets over alle Partihensyn og alle Partiformaal staaende Herfter at fremdrage og understrege, hvorledes den faktiske politiske Tilstand i Virkeligheden er, at fremdrage for Landets Herfter, hvorledes det er Uenigheden og Mistilliden mellem Regjeringen og Folkethinget, der er den egentlige Kilde til Tilstanden, hvorledes den Kløft, der er kommen til Stede allerede langt tilbage i Tiden, naar efter Aar er bleven dybere, saaledes at det udtales med Sandhed i Adressen, at den ved de Folkethingsvalg, der have fundet Sted, i Stedet for at aftage er tiltagen, og at ingen fornuftig Mand kan have Haab om, at den i alt Fald gennem en Fornøjelse af Folkethingets Medlemmer vil kunne blive udjævnet — og i Forbindelse med denne Fremdragen da tillige i al underfaatlig Erhødhed, men paa den anden Side ogsaa med al den Alvor, som Situationen udkræver det, at udhæve for Kongen, hvilke truende og nærliggende Farer baade ind ad til og ud ad til, Farer baade af materiel Natur og af moralsk Natur, Fremtiden ifkun altfor let bærer i sit

Stød, dersom denne Tilstand ikke snart bringes til at ophøre. Dette altsaa, denne Fremdragen for Thronens Fod af de virkelig stedfindende Tilstande er for mig Kjernen af denne Adresse, og da den samtidigt tillige, idet den henpeger paa et eventuelt muligt Ministerkrise, udtrykkelig anerkjender begge Things Ligeberettigelse, idet det hedder, at en Regjering af den Natur, at den kan arbejde sammen med Rigsdagen, vil finde al mulig Smødekommen, og idet der altsaa accentueres, at det er Rigsdagen, og paa den Maade ikke det ene Thing fremdrages paa det andet Things Bekostning — og da Adressen derhos udtrykkelig udtaler, at, naar en saadan Regjering er dannet, Folkethingets Flertal i saa Tilfælde er villigt til at opgive den hidtil fulgte Visnepolitik og arbejde paa frugtbringende Maade paa at fremme alle de mange Reformforslag, om hvilke det med Sandhed hedder i Adressen, at de have hvilet Aar efter Aar og hobet sig op — saa finder jeg for mit Bedkommende, uagtet jeg kunde ønske adskillige Udtryk og adskillige Bendinger i Adressen anderledes, og uagtet min Stilling i mange Retninger er noget forskjellig fra det ærede Flertals her i Salen, at jeg kan give Adressen min Tilslutning, idet jeg betragter den som et oprigtigt og velment Stridt til at komme ud over de nuværende Vanskeligheder.

Thomsen: Jeg kan være fuldstændig enig med den ærede Ordfører ligesom ogsaa med det ærede Medlem, der nu talte, om Unskeligheden af, at vi saa snart som muligt maatte komme ud af den lidet opbyggende og lidet opbyggelige Tilstand, hvori vi nu befinde os. Men om, at Bedtagelsen af den Adresse, som i Dag ligger til Forhandling, skulde føre derhen, er jeg herten bleven overbevist ved Læsningen af den eller endnu mindre ved at høre det Foredrag, som blev holdt af den ærede Ordfører. Det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, lagde en Del ind i Adressen, som jeg ikke har kunnet finde i den. Han udtalte, at der deri var givet Tilsgagn om Opgivelsen af de Fordringer, der hidtil ere blevne stillede fra Folkethingets Side, og at der deri fandtes Tilsgagn om, at man ved Ministeriets Bortgang vilde gaa over til en Forhandling af de Reformer, som staa paa Dagsordenen. Deraf har jeg Intet kunnet finde. Maast det ærede Medlem er bedre stillet end jeg i saa Henseende; jeg har først kjendt dette Adressforslag i Gaar Kl. 3. Forslaget er nemlig vedtaget uden nogen som helst Forhandling med Mindretallet i Salen. Jeg nævner dette blot som et Faktum, der tydelig viser, at man ikke har ønsket